

Insteek VO-raad Passend onderwijs

Context

Elke jongere heeft recht op een passend leer- en zorgtraject. We moeten alle zeilen bijzetten om dat te realiseren. We pleiten voor intensivering van de huidige aanpak binnen het stelsel passend onderwijs. We gaan deze intensivering uitvoeren via al lopende inzet, maar ook door de beide trajecten onderwijs en zorg door te ontwikkelen. Passend Onderwijs is ingericht met als doelstelling om alle kinderen/jongeren zich zo goed mogelijk te laten ontwikkelen ongeacht eventuele beperkingen of andere uitdagingen. We willen bijdragen aan een inclusieve maatschappij, waarbij de schotten tussen onderwijs en de jeugdzorg/-hulpverlening verdwenen zijn. Het uitgangspunt bij deze ontwikkeling is dat de belangen van kinderen/jongeren, hun ouders en de mogelijkheden van de leerkrachten daarbij centraal staan.

Ambitie

Passend onderwijs vraagt om passende hulp- en ondersteuningsstructuren. Elk kind zonder een passend en thuis nabije leer- en zorgtraject is er één te veel. Er zijn de afgelopen jaren veel positieve ontwikkelingen geweest, maar het is nog niet goed genoeg. We spreken als sector daarbij de volgende ambitie uit:

1. bij de inzet die we plegen staan de belangen van kinderen/jongeren en hun ontwikkelmogelijkheden centraal;
2. we zetten intensief in op het realiseren van maatwerk voor kinderen/jongeren. Van belang is dat onderwijs en gemeenten/jeugdzorg, nog meer dan nu al het geval is, inzetten op samenwerking. Hiermee verwachten we het aantal thuiszitters verder te kunnen reduceren;

Doorontwikkeling Passend Onderwijs

We gaan als sector verder aan de slag met:

- De verdere uitwerking van het Thuiszitterspact: Dit pact is in 2016 ondertekend door de landelijke vertegenwoordiger van scholen, gemeentes en drie ministeries. Naast dit landelijke pact waarin is afgesproken dat in 2020 geen enkel kind meer langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend onderwijs- en/of zorgaanbod, worden ook steeds meer regionale pacts gesloten, wordt doorzettingsmacht over toegang tot het onderwijs en jeugdzorg in de praktijk gebracht en wordt door het onderwijs kritisch meegekeken bij de beslissing om al dan niet vrijstelling voor onderwijs te verlenen.
- Coalitie onderwijs, zorg & jeugdhulp. Zowel in het regeerakkoord van het huidige kabinet, als in het actieprogramma Zorg voor Jeugd, is opgenomen dat de combinatie van zorg en onderwijs eenduidiger en eenvoudiger geregeld moet worden. Jeugdhulpregio's worden opgeroepen om samen met samenwerkingsverbanden passend onderwijs tot een meerjarig plan te komen waarin zij aangeven hoe zij de inzet van onderwijsmiddelen en zorgmiddelen beter op elkaar afstemmen.¹ De landelijke beleidscoalitie onderwijs, zorg & jeugdhulp verkent hoe zij tot een effectieve ondersteuningsstructuur komt die bijdraagt aan de gezamenlijke ambitie. De sectorraden en samenwerkingsverbanden zijn van mening dat alle mogelijke scenario's tot de mogelijkheden moeten behoren, waarbij het belang van het kind voorop staat.
- Governance-traject. Met de minister is afgesproken dat de sector nog een aantal maanden de tijd krijgen om tot een standpunt te komen. In de verantwoording van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden valt nog winst te boeken. We willen het eigenaarschap van de schoolbesturen m.b.t. passend onderwijs een duidelijke plaats geven. We willen de successen die geboekt worden op de scholen en in de regio inzichtelijk maken.

¹ Zie actieprogramma Zorg voor Jeugd, blz. 33.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/01/actieprogramma-zorg-voor-de-jeugd>

De raden gaan de komende maanden samen met de achterban verkennen hoe een dergelijk vorm van publiek toegankelijke verantwoording vorm kan krijgen. Als sector spreken we het vertrouwen uit dat we Governance zelf in het najaar van 2018 te hebben geregeld.

Aandachtspunten

- Actieplan samenwerking regulier en speciaal onderwijs voortvloeiend uit het bestuurlijk standpunt van de sectorraden en LECSO over invlechting/ontvlechting. De knelpunten die nauwe samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs in de weg staan worden verzameld en aangepakt.
- Eind maart 2018 is de beleidsregel experimenten samenwerking regulier- en speciaal onderwijs van kracht geworden. In het kader van het organiseren van passende en thuisnabije onderwijsondersteuning voor leerlingen juichen we de ruimte die deze regel biedt van harte toe. Experimenteren zou moeten betekenen dat vooraf de opbrengsten nog niet duidelijk zijn en dat gaande het proces, al uitproberend, wordt toegewerkt naar een toekomstbestendig scenario.
- De aandacht voor kinderen/jongeren met ernstige meervoudige beperkingen (EMB). De veranderingen in financiering voor deze kwetsbare doelgroep zijn erg aan discussie onderhevig. We willen het belang van de kinderen/jongeren voorop stellen bij volgende besluiten t.b.v. deze doelgroep.
- Op dit moment zijn twee beleidsdossiers in ontwikkeling die herverdeeleffecten veroorzaken binnen VO, namelijk de vereenvoudiging bekostiging en de nieuwe bekostigingssystematiek voor lwoo en pro. Deze herverdeeleffecten komen bovenop de autonome ontwikkeling van leerlingendaling en de herverdeeleffecten van al ingezet beleid in het kader van passend onderwijs. Dit wordt de stapeling van effecten genoemd. We vragen onderzoek te doen naar de gevolgen voor het onderwijs aan kinderen/jongeren in een kwetsbare positie t.g.v. deze maatregelen.
- Schoolbesturen afzonderlijk en in samenwerking met elkaar zijn en blijven financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor een adequate inzet van middelen voor Passend Onderwijs. Het is essentieel om binnen het huidige stelsel voldoende ruimte te laten voor individuele schoolbesturen om daarin keuzes te maken die passend zijn bij de schoolcontext.

Tot slot, wij hebben er vertrouwen in dat de schoolbestuurders afzonderlijk en verenigd in samenwerkingsverbanden hun rol goed pakken om leerlingen een passende plek te bieden. Er zijn heel veel mooie en goede praktijkvoorbeelden in het land waarbij samenwerkende schoolbesturen in een samenwerkingsverband en in samenwerking met de gemeenten zorgen voor een passende aanpak voor leerlingen. Niet alle samenwerkingsverbanden liggen al op koers. Vergelijkbaar met de succesvolle aanpak 'leren verbeteren', waarbij zwakke scholen ondersteund worden bij het werken aan hun kwaliteit gaan we in 2019 gezamenlijk de schoolbesturen en samenwerkingsverbanden ondersteunen.

Voor deze verbeteraanpak zal het ondersteuningsinstrumentarium van het steunpunt passend onderwijs worden benut en verder uitgebouwd. Het belangrijkste instrumentarium voor scholen bestaat uit de scan passend onderwijs, de collegiale adviesgesprekken en visitaties waar scholen elkaar bezoeken en van elkaar leren. Daarnaast zal het steunpunt inzetten op het versterken van kwaliteitszorg en verantwoording (na de zomer van 2018) en bestuurlijke visitatie. Op deze wijze wordt het veld ondersteund bij het zetten van de volgende stappen.